

КОРОНАВІРУС ТА ОСВІТА:

АНАЛІЗ ПРОБЛЕМ І НАСЛІДКІВ ПАНДЕМІЇ

Стаття 53 Конституції України та Закон України «Про освіту» гарантують загальний доступ до освіти незалежно від місця проживання дитини, соціального походження, стану здоров'я, мови спілкування та інших факторів. Проте на початку карантину навесні 2020 року всі заклади освіти перейшли на дистанційне навчання, що створило нові освітні та позаосвітні проблеми, з якими стикалися учасни_ці навчального процесу: школярство, студентство, вчитель_ки та викладач_ки.

ЯК ВІДБУВАЛОСЯ НАВЧАННЯ:

ОСНОВНІ ПРОБЛЕМИ

Брак у вчитель_ок та викладач_ок попереднього досвіду дистанційного навчання. Вчитель_ки не отримували рекомендацій щодо методики проведення дистанційного навчання або навчання за допомогою освітніх онлайн-інструментів.

Брак універсального доступу до інтернету та обладнання, необхідного для навчання — 62,35% директор_ок зазначили, що більшість вчитель_ок та/або уч_ениць не мали необхідного обладнання вдома, а 46,9% вказали на низькошвидкісне підключення до інтернету.

Неузгодженість телевізійних уроків та шкільної програми — лише у 29,3% школах розклад дистанційних занять узгоджувався з розкладом телевізійних уроків.

Значна частина навчального матеріалу була залишена для самостійного вивчення — у багатьох навчальних закладах дистанційне навчання замість занять виглядало як надсилання матеріалу для самостійного опрацювання з підручника без обговорення, зворотного зв'язку та пояснень.

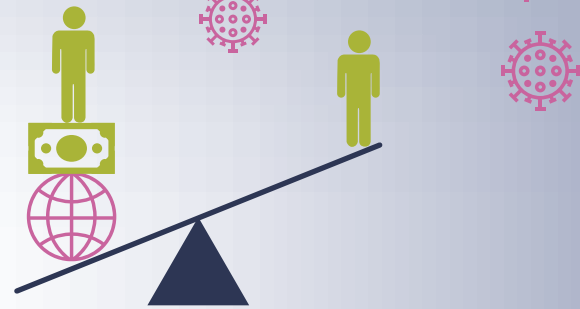
Неможливість відтермінування захисту кваліфікаційних робіт — через брак фінансової автономії, яку МОН не надали університетам, останні не могли дозволити студент_кам закінчити «навчальний рік вчасно».

Відсутність виплат вчитель_кам та викладач_кам — протягом карантину не було здійснено доплат вчитель_кам, попри змішані формати навчання та наявність надмірного навантаження.

НАСЛІДКИ ДИСТАНЦІЙНОГО НАВЧАННЯ

Цифрова нерівність — учнівство та студентство з бідних родин мають менше доступу до цифрових навчальних ресурсів, а також до комфортного середовища для навчання. В Україні доступ до інтернету, особливо у селах і малих містах, є обмеженим, що впливає на посилення освітніх нерівностей — 40% шкіл, переважно розташованих у селах або малих містах, не мають доступу до швидкісного інтернету.

Освітні результати — перехід на дистанційну освіту під час пандемії може мати довгостроковий вплив на освітні результати, особливо серед вразливих груп населення.

Право на житло — мешканки гуртожитків є менш привілейованою групою населення, ніж ті, хто має можливість мешкати у власному або орендованому житті, тому під час пандемії їхня вразливість може посилюватися, зокрема і через спроби адміністрації закладів освіти виселити їх з гуртожитків.

Ментальне здоров'я — згідно з результатами дослідження впливу COVID-19 на ментальне здоров'я студентства коледжів у США, 71% студенток зазначили, що відчували підвищений стрес і тривогу через спалах COVID-19. В Україні працівниці сфери освіти, особливо вчительство літнього віку, перебувають у групі ризику тих, чиє психічне здоров'я може найбільше постраждати.

Домашнє насильство — вимушена ізоляція вдома пов'язана зі зростанням кількості випадків домашнього насильства в Україні. Оскільки від домашнього насильства сильніше страждають жінки, у групі ризику опиняються вчительки, а також здобувачки освіти з бідних родин.

Харчування — вразливі групи здобувачок освіти мають право на безкоштовне харчування у закладах освіти, але їхнє тимчасове перебування вдома під час дистанційного навчання створює додаткове фінансове навантаження на їхні родини.

РЕКОМЕНДАЦІЇ

КОРОТКОСТРОКОВІ ЗАХОДИ

Встановлювати мінімальний перелік вимог до освітнього процесу і план дій на випадок, якщо цей мінімум не виконується.

Надання інформаційної підтримки органами державної влади та органами місцевого самоврядування для працівни_ць сфери освіти, учнівства та батьків.

Забезпечити додаткові виплати за перехід на дистанційне навчання вчитель_кам та викладач_кам, а також на супутні з цим витрати.

Забезпечити мешкан_кам гуртожитків належні умови проживання у період карантинних обмежень

У період дистанційного навчання забезпечити належним харчуванням здобувач_ок освіти, які мають право на безкоштовне харчування.

Посилити безкоштовну психологічну підтримку жертвам домашнього та/або сексуального насильства, які через карантинні обмеження опинилися у більш незахищеному стані.

Надавати безкоштовну психологічну підтримку як здобувач_кам освіти, так і працівни_цям закладів освіти, у яких з'явилися або погіршилися проблеми з ментальним здоров'ям через виклики пандемії.

Пріоритизувати захист працівни_ць сфери освіти літнього віку, адже особи старшого віку є більш вразливими до COVID-19,

Досліджувати вплив пандемії та карантинних обмежень на освітні результати здобувач_ок освіти в Україні.

ДОВГОСТРОКОВІ ЗАХОДИ

Забезпечити заклади освіти комп'ютерами й високошвидкісним інтернетом, де пріоритет забезпеченню цифровими ресурсами буде надаватися закладам середньої освіти у малих містах і селах

Розробляти якісний цифровий контент для викладання у закладах освіти й навчати освітян_ок методів роботи з ним.

Впроваджувати заходи, спрямовані на компенсацію погіршених результатів навчання внаслідок переходу на дистанційне навчання.

Посилювати фінансову автономію закладів вищої освіти та спроможність розпоряджатися нею.

Забезпечити належні умови проживання у гуртожитках без порушення прав і свобод здобувач_ок освіти.

Розвивати спроможність закладів освіти створювати навколо себе інклюзивні спільноти, які можуть існувати як онлайн, так і офлайн.

Сприяти формуванню безпечного навчального середовища й посиленню гендерної рівності у закладах освіти.